II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA VIJEĆA (EU) 2022/922

od 9. lipnja 2022.

o uspostavi i funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1053/2013

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 70.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ([1]),

budući da:

(1) Schengenski prostor bez nadzora unutarnjih granica temelji se na djelotvornoj i učinkovitoj primjeni schengenske pravne stečevine u državama članicama. Ta pravna stečevina obuhvaća mjere u području vanjskih granica, kompenzacijske mjere za nepostojanje nadzora unutarnjih granica i pouzdan okvir za praćenje, kojima se zajedno jača slobodno kretanje i jamči visoka razina sigurnosti, pravde i zaštite temeljnih prava, uključujući zaštitu osobnih podataka.

(2) Istorazinska evaluacija i praćenje primjene schengenske pravne stečevine temeljan su element schengenskog prostora od 1998. i pridonose održavanju visoke razine odgovornosti i odgovornosti za rezultate i jačanju uzajamnog povjerenja među državama članicama.

(3) Specifičan mehanizam evaluacije i praćenja schengenske pravne stečevine uspostavljen je Uredbom Vijeća (EU) br. 1053/2013 ([2]) i počeo se primjenjivati 2015.

(4) Kako bi se povećala njegova djelotvornost i učinkovitost, mehanizam evaluacije i praćenja schengenske pravne stečevine trebalo bi ojačati. Cilj revidiranog mehanizma evaluacije i praćenja trebao bi biti održavanje visoke razine uzajamnog povjerenja među državama članicama tako da se osigura da države članice djelotvorno primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u skladu s dogovorenim zajedničkim standardima, temeljnim načelima i normama, čime se doprinosi dobrom funkcioniranju schengenskog prostora.

([1]) Mišljenje od 7. travnja 2022. (još nije objavljeno u Službenom listu).

([2]) Uredba Vijeća (EU) br. 1053/2013 od 7. listopada 2013. o uspostavi mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Odluke Izvršnog odbora od 16. rujna 1998. o uspostavi Stalnog odbora za ocjenu i provedbu Schengena (SL L 295, 6.11.2013., str. 27.).

(5) Mehanizam evaluacije i praćenja trebao bi postići svoje ciljeve na temelju objektivnih i nepristranih evaluacija u okviru kojih je moguće brzo utvrditi nedostatke u primjeni schengenske pravne stečevine koji bi mogli narušiti pravilno funkcioniranje schengenskog prostora, osigurati brzo uklanjanje tih nedostataka i pružiti temelj za dijalog o funkcioniranju schengenskog prostora u cjelini. U skladu s člankom 70. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), države članice mogu u suradnji s Komisijom provoditi objektivnu i nepristranu ocjenu provedbe politikâ Unije u okviru područja slobode, sigurnosti i pravde. To zahtijeva blisku suradnju između država članica i Komisije, uravnoteženu raspodjelu podijeljenih odgovornosti i održavanje istorazinske ocjene kao temelja sustava. Za to je potrebna i veća uloga Vijeća i bliska uključenost Europskog parlamenta. S obzirom na opseg izmjena mehanizma evaluacije i praćenja utvrđenih Uredbom (EU) br. 1053/2013 tu uredbu trebalo bi staviti izvan snage i zamijeniti novom uredbom.

(6) Mehanizam evaluacije i praćenja trebao bi moći obuhvaćati sva sadašnja i buduća područja schengenske pravne stečevine, posebno upravljanje vanjskim granicama, nepostojanje nadzora unutarnjih granica, viznu politiku, vraćanje, opsežne informacijske sustave kojima se podupire primjena schengenske pravne stečevine, policijsku suradnju, pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima i zaštitu podataka, osim onih u kojima već postoji specifičan mehanizam evaluacije na temelju prava Unije. Mehanizam evaluacije i praćenja trebao bi obuhvatiti cjelokupno relevantno zakonodavstvo i operativne aktivnosti koji su dio schengenske pravne stečevine i koji doprinose funkcioniranju schengenskog prostora.

(7) Pravilno funkcioniranje tijela koja primjenjuju schengensku pravnu stečevinu trebalo bi uzeti u obzir u svim evaluacijama u skladu sa zaključcima Europskog vijeća od 1. i 2. ožujka 2012. Evaluacija bi trebala obuhvaćati i prakse privatnih subjekata, kao što su zračni prijevoznici ili vanjski pružatelji usluga, u mjeri u kojoj su uključeni u provedbu schengenske pravne stečevine ili u kojoj ona na njih utječe pri suradnji s državama članicama.

(8) S obzirom na sve veću ulogu tijela, ureda i agencija Unije u provedbi schengenske pravne stečevine, mehanizam evaluacije i praćenja trebao bi podupirati provjeru aktivnosti tih tijela, ureda i agencija Unije u mjeri u kojoj oni u ime država članica obavljaju funkcije radi pružanja pomoći u operativnoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine. Provjera tih aktivnosti u ovom pogledu trebala bi biti uključena u evaluaciju država članica, uvrštena u izvješće te bi se trebala provoditi ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije i relevantnih upravljačkih tijela dotičnih agencija, ureda i tijela na temelju njihovih uredaba o osnivanju i njihovih vlastitih postupaka evaluacije i praćenja utvrđenih u njima i uz potpuno poštivanje tih odgovornosti. Ako se u evaluacijama utvrde nedostaci u vezi s funkcijama koje obavljaju ili podupiru tijela, uredi i agencije Unije, Komisija bi trebala obavijestiti njihova relevantna upravljačka tijela, kao i Vijeće i Europski parlament.

(9) Aktivnosti evaluacije i praćenja trebale bi biti ciljane te bi se u njima trebali uzeti u obzir rezultati prethodnih evaluacija, analize rizika, novo zakonodavstvo, informacije koje je Komisija dobila u skladu s ovom Uredbom i, ako je to relevantno, rezultati nacionalnih mehanizama za kontrolu kvalitete. Trebalo bi ih poduprijeti pojačanom suradnjom s tijelima, uredima i agencijama Unije koji sudjeluju u provedbi schengenske pravne stečevine kako bi se pružile relevantne informacije i stručno znanje za planiranje ili provođenje aktivnosti evaluacije ili praćenja, sustavnim sudjelovanjem takvih tijela, ureda i agencija u schengenskim evaluacijama, uključujući imenovanjem promatrača za sudjelovanje u evaluacijama te poboljšanim analizama rizika i razmjenom informacija, među ostalim o korupciji i organiziranom kriminalu u mjeri u kojoj bi oni mogli ugroziti primjenu schengenske pravne stečevine od strane država članica.

Takva suradnja i sudjelovanje posebno se odnose na Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), uređenu Uredbom (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), Agenciju Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA), uspostavljenu Uredbom (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]), Agenciju Europske unije za suradnju tijela za

([3]) Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

([4]) Uredba (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o Agenciji Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA) te izmjeni Uredbe (EZ) br. 1987/2006 i Odluke Vijeća 2007/533/PUP i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1077/2011 (SL L 295, 21.11.2018., str. 99.).

izvršavanje zakonodavstva (Europol), uspostavljenu Uredbom (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]), Agenciju Europske unije za temeljna prava (FRA), uspostavljenu Uredbom Vijeća (EZ) br. 168/2007 ([6]) i Europskog nadzornika za zaštitu podataka, uspostavljenog Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]).

Suradnja bi ujedno trebala postati uzajamnija, a agencije ne bi trebale samo doprinositi, nego i imati koristi od sudjelovanja u mehanizmu evaluacije i praćenja te time osigurati svoj bolji operativni odgovor. Kako bi se izbjegao bilo kakav sukob interesa, ako se aktivnosti tijela, ureda ili agencije Unije uključenih u provedbu schengenske pravne stečevine, u mjeri u kojoj oni u ime država članica obavljaju funkcije pružanja pomoći u operativnoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine, provjeravaju u okviru evaluacije države članice, promatrači iz tijela, ureda ili agencije Unije ne bi trebali sudjelovati u raspravama o nalazima povezanima s aktivnošću tog tijela, ureda ili agencije Unije.

(10) Procjena ranjivosti koju provodi Frontex mehanizam je koji dopunjuje mehanizam evaluacije i praćenja uspostavljen ovom Uredbom kako bi se osigurala kontrola kvalitete na razini Unije i stalna pripravnost na razini Unije i na nacionalnoj razini za odgovor na sve izazove na vanjskim granicama. Tu bi procjenu ranjivosti trebalo uzeti u obzir pri pripremi aktivnosti evaluacije i praćenja, čime bi se osigurala aktualna informiranost o stanju. Oba mehanizma sastavni su dio europskog integriranog upravljanja granicama. Sinergije između procjene ranjivosti i mehanizma evaluacije i praćenja trebalo bi maksimalno povećati kako bi se dobila bolja slika stanja funkcioniranja schengenskog prostora, izbjegavajući, koliko je to moguće, dvostruki rad i proturječne preporuke. U tu bi svrhu Frontex i Komisija trebali redovito razmjenjivati informacije o rezultatima obaju mehanizama. Kako bi se povećala strateška usmjerenost i postigle usmjerenije osmišljane evaluacije, potrebno je i dodatno povećati sinergije s relevantnim mehanizmima i platformama kojima upravljaju agencije Unije i nacionalne uprave, kao što su Europska multidisciplinarna platforma za borbu protiv kaznenih djela (EMPACT), i s nadzorom koji Komisija provodi uz potporu eu-LISA-e u pogledu pripreme država članica za provedbu relevantnih IT sustava kao i s nalazima nacionalnih mehanizama za kontrolu kvalitete, ako je to relevantno.

(11) Uz evaluaciju pravilne provedbe i primjene zahtjeva u pogledu zaštite podataka iz schengenske pravne stečevine koja se provodi zasebnim evaluacijama, tijekom evaluacije posebnu pozornost trebalo bi posvetiti provjeri poštovanja temeljnih prava pri primjeni schengenske pravne stečevine. Trebalo bi provesti dodatne mjere kako bi se povećao kapacitet mehanizma evaluacije i praćenja za utvrđivanje kršenja temeljnih prava u relevantnim područjima politike. Schengenski evaluatori trebali bi biti prikladno osposobljeni u tom pogledu, trebalo bi bolje iskoristiti relevantne informacije FRA-a te bi njezine stručnjake trebalo više uključiti u osmišljavanje i provedbu evaluacija. Usto bi pri programiranju i osmišljavanju evaluacija trebalo biti moguće uzeti u obzir objavljene dokaze ili dokaze dobivene iz neovisnih mehanizama praćenja ili od relevantnih trećih osoba, na njihovu inicijativu, primjerice od ombudsmana, tijela koja prate poštovanje temeljnih prava te nevladinih i međunarodnih organizacija. Pri provedbi evaluacija, primjerice provedbi posjeta, subjekte i treće strane koji podupiru države članice trebalo bi tumačiti kao one koji su pravno ili ugovorno povezani s državama članicama te kojima je dopušteno da u njihovo ime obavljaju određene zadaće pri primjeni schengenske pravne stečevine. Pri pripremi izvješća o evaluaciji trebalo bi uzeti u obzir samo informacije provjerene tijekom aktivnosti evaluacije.

(12) Mehanizmom evaluacije i praćenja trebala bi se uspostaviti transparentna, učinkovita i jasna pravila o oblicima i metodama koje treba primjenjivati za aktivnosti evaluacije i praćenja, sudjelovanje visokokvalificiranih stručnjaka i daljnje mjere koje treba donijeti na temelju nalaza evaluacija.

([5]) Uredba (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) te zamjeni i stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2009/371/PUP, 2009/934/PUP, 2009/935/PUP, 2009/936/PUP i 2009/968/PUP (SL L 135, 24.5.2016., str. 53.).

([6]) Uredba Vijeća (EZ) br. 168/2007 od 15. veljače 2007. o osnivanju Agencije Europske unije za temeljna prava (SL L 53, 22.2.2007., str. 1.).

([7]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

(13) Oblici evaluacija i metode trebali bi biti fleksibilniji kako bi mehanizam evaluacije i praćenja bio učinkovitiji i kako bi se mogao bolje prilagoditi novim okolnostima i razvoju zakonodavstva te kako bi se pojednostavnila upotreba resursa država članica, Komisije te tijela, ureda i agencija Unije. Glavni način evaluacije trebale bi biti periodične evaluacije u okviru posjeta. Nenajavljene evaluacije i tematske evaluacije trebale bi se upotrebljavati na uravnotežen način, na temelju analiza rizika, nakon donošenja novog zakonodavstva ili na temelju informacija koje je Komisija dobila u skladu s ovom Uredbom. Oblike evaluacije trebalo bi jasno definirati. Ovisno o području politike i prirodi aktivnosti evaluacije i praćenja, mehanizam evaluacije i praćenja trebao bi omogućiti evaluaciju više država članica istodobno te bi se, u iznimnim slučajevima, u potpunosti ili djelomično trebale omogućiti provedbe evaluacija na daljinu, i kombinirati evaluacije različitih područja politike. U okviru mehanizma evaluacije i praćenja trebalo bi biti moguće izraditi sveobuhvatna izvješća o evaluaciji države članice u kojima se ocjenjuje opća uspješnost države članice u primjeni schengenske pravne stečevine.

(14) Tematske evaluacije trebale bi se upotrebljavati za analizu praksa države članice u provedbi schengenske pravne stečevine. Trebale bi se provoditi kako bi se ocijenila provedba velikih zakonodavnih promjena kad se one počnu primjenjivati i novih inicijativa te kako bi se ocijenila pitanja iz različitih područja politike ili praksi država članica koje se suočavaju sa sličnim izazovima.

(15) Nenajavljeni posjeti trebali bi se, ovisno o njihovoj svrsi, provoditi uz samo kratku prethodnu obavijest ili bez prethodne obavijesti dotičnoj državi članici te bi se, prema potrebi, trebali temeljiti na analizama rizika ili drugim relevantnim razlozima. Trebalo bi biti moguće organizirati nenajavljene posjete radi evaluacije primjene schengenske pravne stečevine na unutarnjim granicama kao i novonastalih ili sustavnih problema koji bi mogli imati znatan utjecaj na funkcioniranje schengenskog prostora, ili ako postoje razlozi za pretpostavku da država članica ozbiljno zanemaruje obveze na temelju schengenske pravne stečevine. Nenajavljeni bi se posjeti obično trebali provesti uz prethodnu obavijest od najmanje 24 sata unaprijed. Nenajavljene posjete bez prethodne obavijesti trebalo bi provoditi kako bi se provjerila usklađenost s obvezama iz schengenske pravne stečevine, posebno na unutarnjim granicama i kao odgovor na potkrijepljene naznake o teškim kršenjima temeljnih prava u primjeni schengenske pravne stečevine. U takvim bi slučajevima prethodna obavijest bila u suprotnosti s ciljem posjeta. Nenajavljenim posjetima u vezi s evaluacijom primjene schengenske pravne stečevine koja se primjenjuje na unutarnjim granicama trebalo bi se moći posebno provjeriti nepostojanje nadzora unutarnjih granica, među ostalim činjenice da izvršavanje policijskih ovlasti ili bilo kojih drugih javnih ovlasti u području unutarnjih granica nema učinak istovjetan graničnoj kontroli.

(16) Programiranje aktivnosti koje se provode u skladu s ovom Uredbom u okviru višegodišnjih i godišnjih programa evaluacije već je pokazalo svoju dodanu vrijednost u pogledu osiguravanja predvidljivosti i sigurnosti. Stoga bi Komisija u suradnji s državama članicama trebala donijeti višegodišnje i godišnje programe evaluacije. Ti bi programi trebali biti dovoljno fleksibilni kako bi se s vremenom mogli prilagoditi dinamičnoj prirodi schengenske pravne stečevine. U slučaju više sile, te programe bi trebalo prilagoditi u dogovoru s dotičnim državama članicama bez potrebe za formalnom izmjenom programa. U višegodišnjem programu evaluacije, koji se donosi za sedmogodišnje razdoblje, trebala bi se moći utvrditi, ako je to relevantno, posebna prioritetna područja, u okviru područja politike, koja treba obuhvatiti periodičnim evaluacijama. Taj bi pristup trebao omogućiti veću fleksibilnost, bolje određivanje prioriteta te uravnoteženiju i stratešku upotrebu svih dostupnih alata. Produljenje višegodišnjeg programa evaluacije s pet na sedam godina trebalo bi za posljedicu imati i pojačano, uže i usmjerenije praćenje država članica bez smanjenja razine nadzora.

(17) Aktivnosti evaluacije i praćenja trebali bi provoditi timovi koji se sastoje od predstavnika Komisije i stručnjaka koje imenuju države članice. Ti predstavnici i stručnjaci trebali bi posjedovati odgovarajuće kvalifikacije, uključujući dobro teorijsko znanje i iskustvo te su trebali proći relevantno postojeće osposobljavanje. Komisija bi trebala osigurati tečajeve osposobljavanja za schengenske evaluatore u svim relevantnim područjima politike, uključujući komponente temeljnih prava i pravilno funkcioniranje tijela. Na nacionalnoj razini trebalo bi moći omogućiti priznavanje vještina, znanja i sposobnosti koje je stručnjak stekao pri osposobljavanju kako bi postao schengenski evaluator. Ako za određeno područje politike nisu dostupni tečajevi osposobljavanja, što dovodi do nedostatka osposobljenih stručnjaka, stručnjaku koji želi postati schengenski evaluator trebalo bi se omogućiti da se pridruži evaluacijskoj misiji kao stručnjak pripravnik.

(18) Kako bi se osiguralo brže sudjelovanje dovoljnog broja iskusnih stručnjaka uz manja opterećenja, Komisija bi u bliskoj suradnji s državama članicama trebala osnovati i održavati skupinu stručnjaka. Skupina bi trebala biti primarni izvor stručnjaka za aktivnosti evaluacije i praćenja. Svaka država članica trebala bi imenovati najmanje jednog stručnjaka za svako područje politike u kojima ju se evaluira, osim ako bi imenovanje znatno utjecalo na obavljanje nacionalnih zadaća.

(19) Trebalo bi osigurati veću fleksibilnost u pogledu veličine timova za evaluaciju i praćenje kako bi se povećala učinkovitost i smanjilo administrativno opterećenje. Stoga bi Komisija trebala definirati i prilagoditi veličinu timova ovisno o potrebama i izazovima povezanima sa svakom aktivnošću evaluacije i praćenja, uz istodobno održavanje ravnoteže između broja predstavnika Komisije i stručnjaka iz države članice, kako bi se odrazila načela istorazinske i zajedničke odgovornosti. Trebalo bi pronaći ravnotežu između načela zajedničke odgovornosti i predvidljivosti i potrebe za fleksibilnošću tijekom postupka odabira stručnjaka. Stoga bi pri formiranju timova Komisija, u najvećoj mogućoj mjeri, trebala osigurati zemljopisnu uravnoteženost, različitost profila i rotaciju. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti kapacitetu nacionalnih uprava kako bi se osiguralo da imenovanje stručnjaka za aktivnosti evaluacije i praćenja ne predstavlja prekomjerno opterećenje za države članice ili za pojedinačnu situaciju stručnjaka. Stručnjaci pozvani na pojedine evaluacije i njihova nacionalna tijela trebali bi se odazvati na pozive; trebalo bi biti moguće odbiti poziv samo ako je to opravdano iz ozbiljnih profesionalnih ili osobnih razloga.

(20) Operativni troškovi povezani s aktivnostima evaluacije i praćenja, primjerice putovanje, smještaj i hrana, trebali bi se pokriti iz proračuna Unije. Sve dodatne dnevnice nacionalnih stručnjaka koji sudjeluju u misijama evaluacije i praćenja te troškovi osoblja koje zamjenjuje stručnjake tijekom njihove odsutnosti trebali bi se moći pokriti iz nacionalnih programa država članica u okviru relevantnih fondova Unije, u skladu s ciljevima i primjenjivim pravilima tih fondova.

(21) Izvješća o evaluaciji trebala bi biti kratka i sažeta. U njima bi se trebalo usredotočiti na nedostatke s velikim utjecajem i istaknuti područja u kojima bi se mogla uvesti znatna poboljšanja. Manje važne nalaze ne bi trebalo uključiti u izvješća. Ipak, tim bi trebao priopćiti te nalaze evaluiranoj državi članici na kraju aktivnosti evaluacije, među ostalim i tijelima odgovornima za relevantni nacionalni mehanizam za kontrolu kvalitete. Tim bi trebao aktivno nastojati utvrditi najbolje prakse koje bi trebalo dodati u izvješća. Posebice, za potrebe izvješća nove i inovativne mjere kojima se znatno poboljšava provedba zajedničkih pravila i koje bi druge države članice mogle provesti u praksi bi trebalo istaknuti kao najbolje prakse.

(22) Izvješća o evaluaciji trebala bi u pravilu sadržavati preporuke o tome kako ukloniti utvrđene nedostatke, uključujući kršenja temeljnih prava, a Komisija bi ih trebala donijeti bez odgode u jedinstvenom aktu, provedbenim aktom u okviru postupka ispitivanja u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]). Objedinjavanjem izvješća i preporuka u jedinstveni dokument koji se donosi jedinstvenim postupkom jača se suštinska veza između nalaza evaluacije i preporuka. Osim toga, istodobno objavljivanje izvješća i preporuka trebalo bi državama članicama omogućiti brže i učinkovitije uklanjanje nedostataka. Istodobno bi se primjenom postupka ispitivanja trebalo osigurati sudjelovanje država članica u postupku odlučivanja na temelju kojeg se donose preporuke.

(23) Neovisno o tome, s ciljem jačanja uzajamnog povjerenja između država članica, osiguravanja njihove bolje koordinacije na razini Unije i jačanja uzajamnog pritiska između njih, Vijeću bi se trebala dodijeliti provedbena ovlast za donošenje preporuka za korektivne mjere u određenim slučajevima, kao i za zaključivanje akcijskih planova u određenim slučajevima, s obzirom na njegovu političku ulogu u izvršavanju uzajamnog pritiska. Takva provedbena ovlast opravdana je činjenicom da su posebne ovlasti dodijeljene Vijeću temeljem članka 70. UFEU-a u području uzajamne ocjene provedbe politikâ Unije u okviru područja slobode, sigurnosti i pravde. Ona prikladno odražava svrhu mehanizma evaluacije koji se temelji na tom *lex specialis*, a to je, unutar ovog posebnog područja, izvršavanje dopunske funkcije nadzora djelotvornosti konkretne provedbe politika Unije putem istorazinske ocjene. Stoga bi Vijeće trebalo donijeti preporuke u slučajevima od političke važnosti i od općeg interesa za funkcioniranje

([8]) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

schengenskog prostora. Smatra se da bi takvi slučajevi nastali ako evaluirana država članica znatno ospori sadržaj nacrta izvješća o evaluaciji ili prirodu nalaza, čime se ukazuje na to da je tijekom evaluacije moglo doći do potencijalnih problema. Isto bi trebalo vrijediti ako se u evaluaciji zaključi da postoji ozbiljan nedostatak, u slučajevima tematskih evaluacija ili u slučajevima prvih evaluacija. Isto tako, kao dio njegove uloge u fazi praćenja mehanizma evaluacije i praćenja, Vijeće bi trebalo donijeti provedbene odluke kojima se odobrava zaključenje akcijskih planova u slučajevima ozbiljnih nedostataka i prvih evaluacija.

(24) Osim toga, ako se u evaluacijama utvrdi ozbiljan nedostatak, trebale bi se primjenjivati posebne odredbe kako bi se osiguralo brzo donošenje korektivnih mjera. S obzirom na rizik koji takvi nedostaci predstavljaju, čim je evaluirana država članica obaviještena o ozbiljnom nedostatku, trebala bi odmah početi provoditi djelovanja za uklanjanje nedostatka, uključujući, prema potrebi, mobiliziranje svih prikladnih operativnih i financijskih sredstava. Na korektivne mjere trebali bi se primjenjivati kraći rokovi i pomniji politički nadzor i praćenje tijekom cijelog postupka. U tom pogledu Komisija bi trebala odmah obavijestiti Vijeće ako se evaluacijom utvrdi postojanje ozbiljnog nedostatka, među ostalim ako se smatra da ozbiljan nedostatak predstavlja rizik za javni poredak ili javnu sigurnost u schengenskom prostoru. Komisija bi trebala poslati izvješće Vijeću i Europskom parlamentu i organizirati ponovni posjet najkasnije godinu dana nakon datuma evaluacije kako bi provjerila je li država članica uklonila dotične nedostatke. Komisija bi nakon ponovnog posjeta trebala Vijeću predstaviti izvješće o ponovnom posjetu.

(25) Za utvrđivanje ozbiljnog nedostatka potrebna je temeljita procjena svakog pojedinog slučaja na osnovi jasnih kriterija u pogledu prirode, opsega i mogućeg utjecaja problema, koji se mogu razlikovati za svako područje politike. Na temelju različitih ključnih elemenata za djelotvornu provedbu schengenske pravne stečevine i različitih kombinacija čimbenika određeni nalaz mogao bi se ocijeniti kao ozbiljan nedostatak. Međutim, ako se smatra da bi utvrđeni nedostatak mogao predstavljati kršenje temeljnih prava ili da ima znatan negativan utjecaj na jednu ili više država članica ili na funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica, ili da bi ga s vremenom mogao imati, takav nedostatak treba smatrati ozbiljnim nedostatkom. Ako se u izvješću o evaluaciji utvrdi ozbiljan nedostatak u provedbi nadzora vanjskih granica, mogu se primjenjivati članci 21. i 29. Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]).

(26) Mehanizam evaluacije i praćenja trebao bi obuhvaćati pouzdanu komponentu daljnjih mjera i praćenja. Tu komponentu bi trebala osigurati Komisija, u bliskoj suradnji s Vijećem, i Europskim parlamentom ako je to relevantno, bez stvaranja nerazmjernog opterećenja za uključene aktere. Na evaluacije bi se trebali nadovezati akcijski planovi. Pri izradi akcijskih planova evaluirane države članice trebale bi u potpunosti uzeti u obzir mogućnosti financiranja koje pruža Unija i iskoristiti ta sredstva na najbolji mogući način. Kako bi se taj postupak ubrzao, Komisija bi trebala podnosi preispitivanja primjerenosti akcijskih planova, primjerice u obliku dopisa. Kako bi se osigurale pravodobne daljnje mjere, ako službe Komisije ne smatraju akcijski plan primjerenim, dotična država članica trebala bi dostaviti revidirani akcijski plan u roku od mjesec dana od primitka preispitivanja. Država članica trebala bi izvješćivati Komisiju i Vijeće o daljnjim mjerama u pogledu provedbe akcijskih planova u pravilu svakih šest mjeseci. Međutim, Komisija bi trebala moći navesti različitu učestalost izvješćivanja, uključujući smanjenu učestalost izvješćivanja, kao na primjer u slučajevima kada je evaluacijom utvrđen samo nalaz „potrebno poboljšanje”.

(27) U okviru svojih aktivnosti praćenja Komisija bi trebala moći organizirati ponovne posjete i posjete radi provjere. Ponovne posjete trebalo bi organizirati radi praćenja napretka u provedbi akcijskog plana nakon evaluacije u okviru koje je utvrđen ozbiljan nedostatak ili nakon prve evaluacije u okviru koje je zaključeno da evaluirana država članica nije ispunila potrebne uvjete za primjenu schengenske pravne stečevine u odgovarajućem evaluiranom području politike. U izvješću o ponovnom posjetu trebalo bi predstaviti napredak postignut u provedbi preporuka i zaključiti je li uklonjen ozbiljan nedostatak. Izvješću bi, prema potrebi, trebalo biti moguće priložiti preporuke. Kao sredstvo za izvršavanje uzajamnog pritiska Vijeće bi trebalo moći izraziti svoje stajalište o izvješću i pozvati Komisiju da predloži preporuke.

([9]) Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 77, 23.3.2016., str. 1.).

(28) Prema potrebi trebalo bi biti moguće provesti posjete radi praćenja napretka provedbe akcijskog plana nakon evaluacije u kojoj nije utvrđen ozbiljniji nedostatak. Posjete radi provjere uvijek bi trebalo organizirati prije zaključivanja akcijskog plana nakon evaluacije u kojoj je utvrđen ozbiljan nedostatak i prve evaluacije. Kad je riječ o organizacijskim zahtjevima i zahtjevima u pogledu izvješćivanja, oni bi za posjete radi provjere trebali biti blaži nego za evaluacijske posjete. Posebno, trebali bi se provoditi u manjim timovima i iz tog rada ne bi trebali proizlaziti novi nalazi ili zahtjevi za donošenje izvješća. Vijeće bi trebalo aktivnije sudjelovati u fazi praćenja, Komisija bi ga trebala pismenim putem, na primjer u obliku dopisa, obavijestiti o ishodu posjeta radi provjere te bi trebalo odobriti zaključenje akcijskih planova u slučaju ozbiljnih nedostataka i prvih evaluacija, na temelju prijedloga Komisije.

(29) Ključno je da Europski parlament i Vijeće redovito održavaju rasprave kako bi podigli svijest o važnosti djelotvorne provedbe schengenske pravne stečevine i potaknuli države članice da, prema potrebi, uklone utvrđene nedostatke. Vijeće bi posebno trebalo izvršavati svoju političku ulogu u vezi s upravljanjem schengenskim prostorom održavanjem rasprava o izvješćima koja je podnijela Komisija i održavanjem političkih rasprava o djelotvornoj provedbi schengenske pravne stečevine i pravilnom funkcioniranju područja bez nadzora unutarnjih granica. Komisija bi trebala dati odgovarajući doprinos kako bi olakšala te rasprave, među ostalim donošenjem sveobuhvatnog godišnjeg izvješća koje obuhvaća evaluacije provedene prethodne godine i stanje u pogledu provedbe preporuka. Na temelju tog izvješća i tih rezultata Vijeće bi trebalo održati horizontalne rasprave kako bi doprinijelo učinkovitijoj i bržoj provedbi preporuka i povezanih korektivnih mjera.

(30) Mehanizam evaluacije i praćenja uspostavljen ovom Uredbom trebao bi putem istorazinske ocjene dopunjavati praćenje djelotvornosti praktične provedbe politika Unije. To ne bi trebalo utjecati na opću ovlast Komisije da putem postupaka zbog povrede nadgleda primjenu prava Unije pod nadzorom Suda Europske unije.

(31) Izvješća o evaluaciji i o ponovnom posjetu trebala bi imati status tajnosti „osjetljiv neklasificiran" u skladu s primjenjivim sigurnosnim pravilima iz Odluke Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ([10]). Trebala bi nositi oznaku „RESTREINT UE/EU RESTRICTED" u smislu Odluke Komisije (EU, Euratom) 2015/444 ([11]), ako se takav stupanj tajnosti zahtijeva na temelju članka 5. stavka 3. te odluke ili nakon obrazloženog zahtjeva evaluirane države članice.

(32) S obzirom na posebnu ulogu povjerenu Europskom parlamentu i nacionalnim parlamentima na temelju posljednje rečenice članka 70. UFEU-a, kao što se naglašava u članku 12. točki (c) Ugovora o Europskoj uniji (UEU) u pogledu nacionalnih parlamenata, Vijeće i Komisija trebali bi informirati Europski parlament i nacionalne parlamente o sadržaju i rezultatima evaluacija. Osim toga, ako Komisija podnese prijedlog za izmjenu ove Uredbe, Vijeće bi se, u skladu s člankom 19. stavkom 7. točkom (h) svojeg Poslovnika ([12]), savjetovalo s Europskim parlamentom kako bi, u što većoj mjeri, uzelo u obzir njegovo mišljenje prije donošenja konačnog teksta.

(33) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje 27. srpnja 2021. ([13])

(34) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ([14]) primjenjuje se na obradu osobnih podataka koju provode države članice pri izvršavanju svojih odgovornosti na temelju ove Uredbe. Uredba (EU) 2018/1725 primjenjuje se na obradu osobnih podataka koju provode institucije, tijela, uredi i agencije Unije pri izvršavanju svojih odgovornosti na temelju ove Uredbe.

([10]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).
([11]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).
([12]) Odluka Vijeća 2009/937/EU od 1. prosinca 2009. o donošenju Poslovnika Vijeća (SL L 325, 11.12.2009., str. 35.).
([13]) SL C 337, 23.8.2021., str. 2.
([14]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

(35) Radi osiguravanja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za uspostavu višegodišnjih i godišnjih programa evaluacije, izradu i ažuriranje standardnog upitnika i donošenje izvješća o evaluaciji i o ponovnom posjetu. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011.

(36) Komisija bi trebala donijeti provedbene akte koji se odmah primjenjuju kad, u opravdanim slučajevima povezanima s ozbiljnim nedostatkom, to zahtijevaju krajnje hitni razlozi.

(37) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona nije obvezujuća za Dansku niti se na nju primjenjuje. S obzirom na to da ova Uredba predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, Danska, u skladu s člankom 4. navedenog protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće odluči o ovoj Uredbi odlučuje hoće li je provesti u svojem nacionalnom pravu.

(38) Irska sudjeluje u ovoj Uredbi u skladu s člankom 5. stavkom 1. Protokola br. 19 o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije, priloženog UEU-u i UFEU-u, i člankom 6. stavkom 2. Odluke Vijeća 2002/192/EZ ([15]).

(39) U pogledu Islanda i Norveške ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine ([16]), koje pripadaju područjima iz članka 1. Odluke Vijeća 1999/437/EZ ([17]).

(40) U pogledu Švicarske ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine ([18]), koje pripadaju područjima iz članka 1. Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ ([19]).

(41) U pogledu Lihtenštajna ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine ([20]), koje pripadaju područjima iz članka 1. Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU ([21]).

([15]) Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

([16]) SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

([17]) Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31.).

([18]) SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

([19]) Odluka Vijeća 2008/146/EZ od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 1.).

([20]) SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

([21]) Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str. 19.).

(42) U pogledu Cipra, Bugarske i Rumunjske, i Hrvatske, ova Uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini ili je na drugi način s njom povezan, u smislu članka 3. stavka 1. Akta o pristupanju iz 2003., članka 4. stavka 1. Akta o pristupanju iz 2005. odnosno članka 4. stavka 1. Akta o pristupanju iz 2011.

(43) Budući da je provjera u skladu s važećim postupcima schengenske evaluacije za Bugarsku, Rumunjsku i Hrvatsku već dovršena na temelju njihovih akata o pristupanju, provjera na temelju članka 1. stavka 2. točke (b) ove Uredbe ne bi se trebala ponovno provoditi u pogledu tih država članica,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom uspostavlja se mehanizam evaluacije i praćenja kako bi se osiguralo da države članice primjenjuju schengensku pravnu stečevinu djelotvorno, učinkovito i ispravno i time doprinose održavanju uzajamnog povjerenja među državama članicama i dobrom funkcioniranju područja bez nadzora unutarnjih granica.

2. Uspostavljenim mehanizmom evaluacije i praćenja osiguravaju se objektivne i nepristrane aktivnosti evaluacije i praćenja čiji je cilj:

(a) provjeravati primjenu schengenske pravne stečevine u državama članicama na koje se ona primjenjuje u potpunosti, kao i u državama članicama na koje se, u skladu s relevantnim protokolima priloženima UEU-u i UFEU-u, schengenska pravna stečevina primjenjuje djelomično;

(b) provjeravati jesu li ispunjeni nužni uvjeti za primjenu svih relevantnih dijelova schengenske pravne stečevine u onim državama članicama za koje nije donesena odluka Vijeća prema kojoj se odredbe schengenske pravne stečevine trebaju primjenjivati u potpunosti ili djelomično, uz iznimku onih država članica čija će evaluacija već biti završena prije stupanja na snagu ove Uredbe.

3. Evaluacije mogu obuhvaćati sve aspekte schengenske pravne stečevine te uzimaju u obzir funkcioniranje tijela koja primjenjuju schengensku pravnu stečevinu. Evaluacije mogu obuhvaćati posebno sljedeća područja politike: upravljanje vanjskim granicama, nepostojanje nadzora unutarnjih granica, viznu politiku, vraćanje, opsežne informacijske sustave kojima se podupire primjena schengenske pravne stečevine, policijsku suradnju, pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima i zaštitu podataka.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „schengenska pravna stečevina” znači odredbe uključene u okvir Unije u skladu s Protokolom br. 19 o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije, priloženim UEU-u i UFEU-u, zajedno s aktima koji se na njima temelje ili su s njima na drugi način povezani;

2. „prva evaluacija” znači evaluacija kojom se provjerava ispunjava li država članica za koju je schengenska pravna stečevina obvezujuća i za koju nije ukinut nadzor unutarnjih granica uvjete za potpunu primjenu schengenske pravne stečevine ili se, u slučaju države članice koja ne sudjeluje u schengenskoj pravnoj stečevini i kojoj je Vijeće odobrilo da primjenjuje dijelove schengenske pravne stečevine, provjerava ispunjava li država članica uvjete za djelomičnu primjenu schengenske pravne stečevine;

3. „periodična evaluacija” znači evaluacija uključena u višegodišnji program evaluacije i godišnje programe evaluacije za provjeru primjene schengenske pravne stečevine u državi članici kako bi se ocijenila opća uspješnost države članice u primjeni schengenske pravne stečevine;

4. „nenajavljena evaluacija” znači evaluacija koja nije uključena u višegodišnje i godišnje programe evaluacije za provjeru primjene schengenske pravne stečevine u jednoj ili više država članica u jednom ili više područja politike;

5. „tematska evaluacija” znači evaluacija uključena u godišnji program evaluacije, čiji je cilj pružiti analizu zakonodavstva ili praksi država članica u primjeni schengenske pravne stečevine ili primjeni njezinih određenih dijelova u nekoliko država članica;

6. „posjet” znači posjet državi članici ili njezinim konzulatima radi obavljanja aktivnosti evaluacije ili praćenja;

7. „ponovni posjet” znači dodatan posjet nakon evaluacije u okviru koje je utvrđen ozbiljan nedostatak ili nakon prve evaluacije u okviru koje je zaključeno da evaluirana država članica nije ispunila nužne uvjete za primjenu schengenske pravne stečevine;

8. „posjet radi provjere” znači dodatan posjet, koji nije ponovni posjet, obavljen radi praćenja napretka u provedbi akcijskog plana;

9. „nalaz neusklađenosti” znači ocjena nalaza prema kojoj zakonodavstvo države članice ili administrativna praksa nije u skladu sa zakonski obvezujućim odredbama schengenske pravne stečevine;

10. „ozbiljan nedostatak” znači opća ocjena situacije povezane s jednim ili više nalaza neusklađenosti koji se odnose na djelotvornu primjenu schengenske pravne stečevine i za koje, pojedinačno ili u kombinaciji, postoji rizik da će predstavljati kršenje temeljnih prava ili koji imaju znatan negativan utjecaj na jednu ili više država članica ili na funkcioniranje područja bez nadzora unutarnje granice, ili postoji rizik da će ga s vremenom imati;

11. „tim” znači skupina koju sačinjavaju stručnjaci koje imenuju države članice i predstavnici Komisije i koja obavlja aktivnosti evaluacije i praćenja;

12. „promatrač” znači stručnjak kojeg su imenovalo tijelo, ured ili agencija Unije iz članka 7. koji sudjeluje u aktivnosti evaluacije ili praćenja;

13. „stručnjak pripravnik” znači stručnjak kojeg je imenovala država članica ili predstavnik Komisije kako bi ga se osposobilo da postane schengenski evaluator.

Članak 3.

Odgovornosti i obveza suradnje

1. Države članice i Komisija zajednički su odgovorne za provedbu mehanizama evaluacije i praćenja, uz doprinos relevantnih tijela, ureda i agencija Unije iz članka 7. u skladu s njihovim mandatima.

2. Komisija ima sveobuhvatnu koordinacijsku ulogu u odnosu na uspostavu godišnjih i višegodišnjih programa evaluacije, sastavljanje upitnika, određivanje rasporeda posjeta, provedbu posjeta te izradu izvješća o evaluaciji i preporuka. Osigurava također provođenje daljnjih mjera i aktivnosti praćenja.

3. Vijeće donosi preporuke u slučajevima ozbiljnih nedostataka, prvih evaluacija, tematskih evaluacija i kada evaluirana država članica u znatnoj mjeri osporava nacrt izvješća o evaluaciji koji sadrži nacrte preporuka. Kao dio faze mehanizma evaluacije i praćenja koja je usmjerena na praćenje, Vijeće donosi provedbene odluke o zaključenju akcijskih planova u slučajevima ozbiljnih nedostataka i prvih evaluacija.

Vijeće izvršava svoju političku ulogu u odnosu na upravljanje schengenskim prostorom održavanjem rasprava o izvješćima koja podnosi Komisija u skladu s člankom 25., uključujući o trenutačnom stanju u pogledu provedbe akcijskih planova, te održavanjem političkih rasprava o djelotvornoj provedbi schengenske pravne stečevine i pravilnom funkcioniranju područja bez nadzora unutarnjih granica. U tu svrhu Komisija i Vijeće u potpunosti surađuju u svim fazama mehanizma evaluacije i praćenja koji se provodi na temelju ove Uredbe. Komisija posebno dostavlja Vijeću relevantne i pravodobne informacije u vezi s programiranjem i provedbom aktivnosti evaluacije i praćenja.

4. Države članice i Komisija u potpunosti surađuju u svim fazama evaluacije kako bi osigurale djelotvornu provedbu ove Uredbe.

5. Države članice poduzimaju sve opće ili posebne mjere za potporu i pomoć Komisiji i timovima u provedbi aktivnosti evaluacije i praćenja.

Države članice osiguravaju da Komisija i timovi koji provode aktivnosti evaluacije i praćenja mogu djelotvorno obavljati svoje zadaće, posebice omogućavanjem Komisiji i timovima da se izravno obraćaju relevantnim osobama i omogućavanjem potpunog i neometanog pristupa svim područjima, prostorijama i dokumentima potrebnima za aktivnosti evaluacije ili praćenja, uključujući nacionalne i interne smjernice i upute. Pristup relevantnim povjerljivim informacijama odobrava se članovima tima i promatračima koji imaju odgovarajuće uvjerenje o sigurnosnoj provjeri koje je izdalo nadležno tijelo.

6. Komisija je odgovorna za organizaciju putovanja u posjećenu državu članicu i iz nje za predstavnike Komisije i stručnjake iz država članica u timovima.

Komisija snosi putne troškove i troškove smještaja stručnjaka koji sudjeluju u posjetima i stručnjaka pripravnika iz članka 16. stavka 2.

Posjećena država članica odgovorna je za osiguravanje potrebnog prijevoza na lokaciji, osim za nenajavljene posjete.

Članak 4.

Oblici evaluacija

1. Evaluacije se mogu provoditi u nekom od sljedećih oblika:

(a) prve evaluacije;

(b) periodične evaluacije;

(c) nenajavljene evaluacije;

(d) tematske evaluacije.

2. Komisija organizira prve evaluacije nakon izjave države članice o spremnosti za evaluaciju.

3. Komisija može organizirati nenajavljene evaluacije, posebice:

(a) radi evaluacije primjene schengenske pravne stečevine koja se primjenjuje na unutarnjim granicama;

(b) kad sazna za nove ili sustavne probleme koji bi mogli imati znatan negativan utjecaj na funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica, uključujući okolnosti koje bi predstavljale prijetnju javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti u tom području;

(c) kad ima razloga smatrati da država članica ozbiljno zanemaruje svoje obveze na temelju schengenske pravne stečevine, među ostalim kad ima razloga smatrati da postoje teška kršenja temeljnih prava.

4. Komisija može organizirati tematske evaluacije, posebice kako bi ocijenila provedbu velikih zakonodavnih promjena kad se one počnu primjenjivati i novih inicijativa ili kako bi procijenila pitanja iz različitih područja politike ili prakse država članica koje se suočavaju sa sličnim izazovima.

Članak 5.

Oblici aktivnosti praćenja

Aktivnosti praćenja mogu obuhvaćati bilo što od sljedećeg:

(a) preispitivanje akcijskih planova i izvješća o daljnjim mjerama koje su podnijele evaluirane države članice;

(b) ponovne posjete;

(c) posjete radi provjere.

Članak 6.

Metode evaluacije i praćenja

Aktivnosti evaluacije i praćenja iz članaka 4. i 5. mogu se provoditi putem posjeta te s pomoću upitnika ili, iznimno, drugih metoda na daljinu.

Svaka metoda evaluacije i praćenja može se prema potrebi primjenjivati samostalno ili u kombinaciji.

Članak 7.

Suradnja s tijelima, uredima i agencijama Unije

1. Komisija surađuje s relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije koji sudjeluju u provedbi schengenske pravne stečevine te s Agencijom Europske unije za temeljna prava (FRA).

Komisija može radi olakšavanja suradnje u provedbi ove Uredbe sklopiti aranžmane s tim tijelima, uredima i agencijama Unije.

2. Komisija može od tijela, ureda i agencija Unije iz stavka 1. zatražiti da, u skladu sa svojim mandatima, dostave informacije, statističke podatke ili analize rizika radi poboljšanja svjesnosti o stanju u smislu Uredbe (EU) 2019/1896 u pogledu provedbe schengenske pravne stečevine u državama članicama, među ostalim o korupciji i organiziranom kriminalu, u mjeri u kojoj bi oni mogli ugroziti primjenu schengenske pravne stečevine u državama članicama.

Evaluirana država članica može dati primjedbe na informacije dostavljene na temelju prvog podstavka.

Članak 8.

Suradnja s Frontexom

1. Frontex Vijeću, Komisiji i državama članicama svake godine do 31. kolovoza dostavlja analizu rizika u svrhu uspostave godišnjeg programa evaluacije iz članka 13.

Analiza rizika iz prvog podstavka obuhvaća sve relevantne aspekte povezane s europskim integriranim upravljanjem granicama i sadržava preporuke o određenim dijelovima vanjskih granica, određenim graničnim prijelazima i posebnim lokacijama relevantnima za evaluaciju usklađenosti s Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([22]) u državama članicama koje treba evaluirati sljedeće godine, kako je utvrđeno u višegodišnjem programu evaluacije u skladu s člankom 12.

([22]) Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

2. Frontex do 31. kolovoza svake godine podnosi Komisiji odvojenu analizu rizika koja sadržava preporuke za nenajavljene evaluacije sljedeće godine, neovisno o redoslijedu država članica koje treba evaluirati svake godine, u skladu s višegodišnjim programom evaluacije utvrđenim u skladu s člankom 12.

Preporuke iz prvog podstavka mogu se odnositi na bilo koju regiju ili određeno područje te sadržavaju popis najmanje deset određenih dijelova vanjskih granica, najmanje deset određenih graničnih prijelaza i najmanje deset određenih lokacija relevantnih za evaluaciju usklađenosti s Direktivom 2008/115/EZ, kao i druge relevantne informacije.

Članak 9.

Suradnja s Europolom

U skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (u) Uredbe (EU) 2016/794 Europol osigurava stručno znanje, analizu, izvješća i druge relevantne informacije za potporu provedbi ove Uredbe.

Članak 10.

Sinergije s drugim aktivnostima evaluacije i praćenja

1. Komisija se u pripremi aktivnosti evaluacije i praćenja služi rezultatima relevantnih mehanizama i instrumenata, uključujući aktivnosti evaluacije i praćenja koje provode tijela, uredi i agencije Unije koji sudjeluju u provedbi schengenske pravne stečevine, pogotovo procjene ranjivosti, i FRA-a, kao i neovisnih nacionalnih mehanizama i tijela za praćenje, kako bi se povećala informiranost o funkcioniranju područja bez nadzora unutarnjih granica i izbjegli dvostruki rad i proturječne mjere. Komisija se može, u dogovoru s evaluiranom državom članicom, koristiti rezultatima nacionalnih mehanizama za kontrolu kvalitete, ako su dostupni.

2. Preporuke na temelju ove Uredbe dopunjuju preporuke donesene na temelju članka 32. stavka 7. Uredbe (EU) 2019/1896 u okviru procjene ranjivosti.

3. Komisija može s relevantnim nacionalnim i tijelima, uredima i agencijama Unije iz stavka 1. sigurno i pravodobno razmjenjivati pojedinosti izvješća o evaluaciji, akcijskih planova i ažuriranja o provedbi akcijskih planova.

Razmjena informacija iz prvog podstavka odvija se u skladu s mandatima dotičnih tijela, ureda i agencija Unije.

Članak 11.

Informacije trećih strana

Ne dovodeći u pitanje članak 20. stavak 1., Komisija pri programiranju i provedbi aktivnosti evaluacije i praćenja može uzeti u obzir informacije povezane s provedbom schengenske pravne stečevine koje su dostavile treće strane, uključujući neovisna tijela, nevladine organizacije i međunarodne organizacije.

Komisija obavješćuje države članice o informacijama koje su dostavile treće strane za koje je utvrdila da su relevantne za programiranje aktivnosti evaluacije i praćenja. Države članice imaju mogućnost dati primjedbe u pogledu sadržaja tih informacija.

POGLAVLJE II.

PROGRAMIRANJE

Članak 12.

Višegodišnji program evaluacije

1. Komisija, prema potrebi nakon savjetovanja s relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije iz članka 7., najmanje osam mjeseci prije početka sljedećeg sedmogodišnjeg razdoblja uspostavlja višegodišnji program evaluacije koji obuhvaća razdoblje od sedam godina.

U svakom višegodišnjem ciklusu evaluacije svaka se država članica podvrgava jednoj periodičnoj evaluaciji i može se podvrgnuti, kada je to primjereno, jednoj ili više tematskih ili nenajavljenih evaluacija, na temelju analiza rizika, novog zakonodavstva ili informacija koje je Komisija dobila u skladu s člancima od 7. do 11.

2. Komisija provedbenim aktom utvrđuje višegodišnji program evaluacije. Taj provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2.

Komisija višegodišnji program evaluacije dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.

3. Višegodišnjim programom evaluacije mogu se, ako je to relevantno, utvrditi posebna prioritetna područja u okviru područja politike iz članka 1. stavka 3. koja treba obuhvatiti periodičnim evaluacijama te on uključuje privremeni vremenski plan tih evaluacija.

Višegodišnjim programom evaluacije određuje se privremeni popis država članica koje u određenoj godini podliježu periodičnim evaluacijama, ne dovodeći u pitanje prilagodbe provedene na temelju stavka 4. ovog članka. Privremenim rasporedom prema kojem države članice podliježu periodičnoj evaluaciji uzima se u obzir vrijeme koje je proteklo od prethodne periodične evaluacije. Uzimaju se u obzir i ishod prethodnih evaluacija, brzina provedbe akcijskih planova i druge relevantne informacije u pogledu praksi država članica u vezi s primjenom schengenske pravne stečevine koje su Komisiji na raspolaganju i koje su prikupljene u skladu s člancima od 7. do 11.

4. U slučaju više sile zbog koje se evaluacije ne mogu provesti prema privremenom vremenskom planu utvrđenom na temelju stavka 3., Komisija može, u dogovoru s dotičnim državama članicama, prilagoditi vremenski plan dotičnih evaluacija.

Komisija bez odgode obavješćuje Europski parlament i Vijeće o događajima iz prvog podstavka i njihovu očekivanom utjecaju na planiranje evaluacija u okviru višegodišnjeg programa evaluacije.

Članak 13.

Godišnji program evaluacije

1. Komisija provedbenim aktom uspostavlja godišnji program evaluacije do 15. studenoga godine koja prethodi godini na koju se program odnosi. Taj godišnji program evaluacije temelji se, posebice, na analizama rizika i drugim informacijama koje Komisija dobije u skladu s člancima od 7. do 11. Provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2.

2. Godišnji program evaluacije uključuje privremeni vremenski plan sljedećih evaluacija:

(a) periodičnih evaluacija država članica kako je navedeno u višegodišnjem programu evaluacije;

(b) prvih evaluacija države članice;

(c) kada je to primjereno, tematskih evaluacija, uključujući njihovu temu, države članice koje treba evaluirati i predviđene metode.

3. Komisija godišnji program evaluacije bez odgode dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.

U slučaju više sile zbog koje se evaluacije ne mogu provesti prema privremenom vremenskom planu utvrđenom na temelju stavka 2., Komisija može, u dogovoru s dotičnim državama članicama, prilagoditi vremenski plan dotičnih evaluacija.

Komisija bez odgode obavješćuje Europski parlament i Vijeće o događajima iz drugog podstavka i njihovu očekivanom utjecaju na planiranje evaluacija u okviru godišnjeg programa evaluacije.

Članak 14.

Standardni upitnik

1. Komisija provedbenim aktom izrađuje i ažurira standardni upitnik. Taj provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavku 2.

Pri sastavljanju upitnika Komisija se može savjetovati s relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije iz članka 7.

2. Standardni upitnik obuhvaća provedbu relevantnog zakonodavstva te organizacijska i tehnička sredstva dostupna za provedbu schengenske pravne stečevine, uključujući ona navedena u priručnicima, schengenske kataloge i relevantne statističke podatke.

3. Do 1. srpnja svake godine Komisija šalje standardni upitnik onim državama članicama koje se sljedeće godine podvrgavaju periodičnim evaluacijama u skladu s godišnjim programom evaluacije.

Države članice iz prvog podstavka Komisiji dostavljaju svoje odgovore do 31. listopada iste godine.

Komisija odgovore iz drugog podstavka stavlja na raspolaganje drugim državama članicama.

4. Na zahtjev Komisije evaluirane države članice ažuriraju svoje odgovore na standardni upitnik i, ako se to od njih zatraži, odgovaraju na dodatna pitanja prije pojedinih evaluacija. Države članice mogu dostaviti i nalaze nacionalnih mehanizama za kontrolu kvalitete i internih revizija, kada je to relevantno.

POGLAVLJE III.

ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA PROVOĐENJE AKTIVNOSTI EVALUACIJE I PRAĆENJA

Članak 15.

Članovi tima i promatrači

1. Članovi tima i promatrači koji sudjeluju u aktivnostima evaluacije i praćenja posjeduju odgovarajuće kvalifikacije, uključujući dobro teorijsko znanje i iskustvo u područjima obuhvaćenima mehanizmom evaluacije i praćenja, dobro poznaju načela, postupke i tehnike evaluacije te su sposobni učinkovito komunicirati na zajedničkom jeziku.

2. Stručnjaci iz država članica, za koje je, u skladu s relevantnim aktom o pristupanju, schengenska pravna stečevina obvezujuća, ali je još u potpunosti ne primjenjuju, sudjeluju u aktivnostima evaluacije i praćenja svih dijelova schengenske pravne stečevine.

Članak 16.

Osposobljavanje stručnjaka, promatrača i stručnjaka pripravnika

1. Države članice i Komisija, u suradnji s relevantnim tijelima, uredima ili agencijama Unije iz članka 7., osiguravaju stručnjacima iz država članica i predstavnicima Komisije odgovarajuće osposobljavanje kako bi postali schengenski evaluatori.

Komisija osigurava da se tečajevi osposobljavanja za schengenske evaluatore organiziraju za sva relevantna područja politike i da uključuju pravilno funkcioniranje tijela te komponente temeljnih prava razvijene uz sudjelovanje FRA.

Komisija, u bliskoj suradnji s državama članicama i relevantnim tijelima, uredima ili agencijama Unije iz članka 7., ažurira program početnog osposobljavanja i prema potrebi osigurava dodatno osposobljavanje i osposobljavanje za obnovu znanja.

2. U opravdanim slučajevima svaki tim koji provodi periodične evaluacije može uključiti jednog stručnjaka pripravnika ili iz države članice ili Komisije.

3. Promatrači prolaze odgovarajuće osposobljavanje.

Članak 17.

Skupina stručnjaka iz država članica

1. Komisija u suradnji s državama članicama svake godine osniva skupinu stručnjaka čija radna iskustva obuhvaćaju područja politike ili, kada je to relevantno, posebna prioritetna područja utvrđena u višegodišnjem programu evaluacije.

2. Istodobno s uspostavom godišnjeg programa evaluacije u skladu s člankom 13. stavkom 1., države članice, na poziv Komisije, imenuju jednog ili više kvalificiranih stručnjaka za svako područje politike za skupinu stručnjaka za sljedeću godinu. Svaka država članica osigurava da je tijekom kalendarske godine na raspolaganju najmanje jedan imenovani stručnjak za svako područje politike. Država članica može navesti šestomjesečno razdoblje u kojem je imenovani stručnjak na raspolaganju i preferencije za određenu evaluaciju. Komisija te preferencije uzima u obzir u mjeri u kojoj je to moguće.

Države članice nisu dužne imenovati stručnjake u područjima u kojima ih se, iz objektivnih razloga, ne evaluira ili, u iznimnim situacijama, ako bi se imenovanjem znatno utjecalo na obavljanje nacionalnih zadaća. Ako se država članica pozove na potonju situaciju, Komisiji u pisanom obliku dostavlja razloge i informacije o toj izvanrednoj situaciji.

Države članice obavješćuju Komisiju o nacionalnoj kontaktnoj točki koja je imenovana za komunikaciju o raspoređivanju stručnjaka.

3. Ovisno o evaluacijama obuhvaćenima godišnjim programom evaluacije, Komisija u pozivu dodatno navodi stručne zahtjeve za stručnjake koje treba imenovati.

4. Države članice imenuju stručnjake u roku od šest tjedana od primitka poziva iz stavka 2.

5. Države članice osiguravaju da imenovani stručnjaci ispunjavaju uvjete iz članka 15. i posebne zahtjeve navedene u pozivu za osnivanje skupine stručnjaka.

6. Stručnjaci koji su prošli odgovarajuće osposobljavanje iz članka 16. imenuju se, ako je to moguće, u skupinu stručnjaka osnovanu za godinu koja slijedi iza godine u kojoj su pohađali relevantni tečaj osposobljavanja.

7. Komisija može pozvati relevantna tijela, urede i agencije Unije iz članka 7. da imenuju promatrače za skupinu stručnjaka.

8. Komisija ocjenjuje imenovane stručnjake i u roku od tjedan dana nakon imenovanja potvrđuje odabir stručnjaka za skupinu. U roku od mjesec dana od osnivanja skupine stručnjaka Komisija obavješćuje države članice o odabiru stručnjaka za evaluacije planirane u predstojećoj godini, uzimajući u obzir raspoloživost i izražene preferencije za određenu evaluaciju.

9. Ako nijedan stručnjak za područja politike ne ispunjava zahtjeve iz stavka 3., Komisija poziva dotičnu državu članicu da imenuje novog stručnjaka za dotično područje politike.

10. Države članice osiguravaju da su imenovani stručnjaci na raspolaganju za evaluacije, osim ako su suočene s izvanrednom situacijom kao što je situacija koja znatno utječe na obavljanje nacionalnih zadaća ili s osobnom situacijom. Ako se država članica pozove na takvu izvanrednu situaciju, Komisiji u pisanom obliku dostavlja razloge i informacije o toj situaciji.

Ako stručnjak više nije na raspolaganju za rad u skupini, dotična država članica u razumnom roku imenuje njegovu zamjenu.

11. Komisija ažurira popis skupine stručnjaka i obavješćuje države članice o broju stručnjaka koji su imenovani za svaku državu članicu i njihovim profilima.

Članak 18.

Osnivanje timova

1. Komisija određuje broj stručnjaka iz država članica i predstavnika Komisije koji sudjeluju u timu na temelju specifičnosti i potreba aktivnosti evaluacije ili praćenja. Najviše dva predstavnika Komisije sudjeluju u timu. U timu su najmanje tri stručnjaka iz država članica koji sudjeluju u najavljenom ili nenajavljenom posjetu. Komisija iz skupine stručnjaka bira stručnjake koji će postati članovi tima.

Pri osnivanju timova za ponovne posjete i posjete radi provjere u određenoj državi članici Komisija i države članice nastoje osigurati da najmanje polovinu stručnjaka iz država članica u timu čine isti stručnjaci koji su sudjelovali u evaluaciji.

2. Pri odabiru stručnjaka Komisija uzima u obzir profile potrebne za određenu aktivnost evaluacije ili praćenja, vodeći računa o potrebi da se osiguraju zemljopisna uravnoteženost i ravnoteža u pogledu stručnog iskustva kao i o kapacitetu nacionalnih uprava.

Stručnjaci iz država članica ne sudjeluju u timu koji provodi aktivnost evaluacije ili praćenja u državi članici u kojoj su zaposleni.

3. Komisija poziva odabrane stručnjake odmah nakon što se utvrdi datum aktivnosti evaluacije ili praćenja, a najkasnije 10 tjedana prije planiranog početka aktivnosti evaluacije ili praćenja. Pozvani stručnjaci odgovaraju u roku od tjedan dana od primitka poziva u dogovoru sa svojim tijelima nadležnima za imenovanje.

Poziv iz prvog podstavka se šalje putem imenovanih nacionalnih kontaktnih točaka.

4. U slučaju nenajavljenih posjeta Komisija šalje pozive putem imenovanih nacionalnih kontaktnih točaka najkasnije dva tjedna prije planiranog početka posjeta. Pozvani stručnjaci odgovaraju u roku od 72 sata od primitka poziva u dogovoru sa svojim tijelima nadležnima za imenovanje.

5. Komisija može pozvati relevantna tijela, urede i agencije Unije iz članka 7. da imenuju predstavnika s relevantnim stručnim i terenskim iskustvom koji će u aktivnostima evaluacije ili praćenja sudjelovati kao promatrač u području obuhvaćenom njihovim mandatom. Rokovi iz stavaka 3. i 4. ovog članka primjenjuju se na poziv i odgovor.

6. Ako država članica želi imenovati stručnjaka pripravnika iz članka 16. stavka 2., o tome obavješćuje Komisiju najmanje šest tjedana prije planiranog početka evaluacije.

7. Promatrači iz stavka 5. podupiru tim u skladu sa zahtjevima vodećih stručnjaka, ali ne sudjeluju u internim postupcima odlučivanja tima.

Stručnjaci pripravnici iz stavka 6. aktivno ne sudjeluju u aktivnosti evaluacije.

8. Ako Komisija ne dobije potvrdu o sudjelovanju potrebnog broja stručnjaka iz skupine najmanje šest tjedana prije planiranog početka aktivnosti evaluacije ili praćenja ili najmanje tjedan dana ranije u slučaju nenajavljene posjete, bez odgode poziva sve države članice da za nepopunjena mjesta imenuju kvalificirane stručnjake izvan skupine. Države članice odgovaraju u roku od 72 sata od primitka tog poziva.

9. Komisija imenuje vodećeg stručnjaka Komisije i predlaže vodećeg stručnjaka iz države članice. Vodećeg stručnjaka iz države članice imenuju članovi tima što prije nakon osnivanja tima.

Vodeći stručnjaci posebice su odgovorni za cjelokupno planiranje, pripremne aktivnosti, organizaciju tima, provedbu evaluacije, koordinaciju sastavljanja izvješća o evaluaciji, prezentaciju izvješća o evaluaciji i preporuka, provjeru kvalitete i daljnje mjere te, prema potrebi, relevantne aktivnosti praćenja.

Članak 19.

Provedba posjeta

1. Timovi poduzimaju sve nužne pripremne aktivnosti kako bi osigurali učinkovitost, točnost i dosljednost posjeta.

2. Detaljan program posjeta državi članici ili njezinim konzulatima uspostavlja Komisija u bliskoj suradnji s vodećim stručnjacima i dotičnom državom članicom.

Detaljan program iz prvog podstavka može uključivati posjete i sastanke s nacionalnim vlastima i tijelima te nevladinim i međunarodnim organizacijama i drugim subjektima, agencijama i tijelima koji podupiru države članice u provedbi schengenske pravne stečevine.

3. U slučaju najavljenih posjeta Komisija se savjetuje s dotičnom državom članicom te je obavješćuje o rasporedu i detaljnom programu najmanje šest tjedana prije planiranog posjeta. Unaprijed dostavlja imena članova tima i promatrača. Dotična država članica imenuje kontaktnu točku za praktičnu organizaciju posjeta.

4. Nenajavljeni posjeti provode se uz prethodno obavješćivanje dotične države članice najmanje 24 sata ranije. Nenajavljeni posjeti na unutarnjim granicama provode se bez prethodnog obavješćivanja dotične države članice. Nenajavljeni posjeti mogu se provesti bez prethodnog obavješćivanja dotične države članice u slučajevima kada Komisija ima opravdane razloge za sumnju da je došlo do teških kršenja temeljnih prava u primjeni schengenske pravne stečevine. Posjeti radi provjere mogu se provoditi i bez prethodnog obavješćivanja dotične države članice.

Komisija uspostavlja detaljan program nenajavljenih posjeta. Ako su države članice obaviještene o nenajavljenom posjetu, Komisija se može savjetovati s dotičnom državom članicom o rasporedu i detaljnom programu.

Članak 20.

Izvješća o evaluaciji i preporuke

1. Tim nakon svake evaluacije sastavlja izvješće o evaluaciji.

Pri pripremi izvješća o evaluaciji timovi uzimaju u obzir odgovore na standardni upitnik, sve dodatne informacije dobivene u skladu s člancima od 7. do 11. i provjerene tijekom aktivnosti evaluacije, te nalaze aktivnosti evaluacije. Izvješća o evaluaciji mogu sadržavati dokumente i digitalne materijale kojima se potkrepljuju nalazi. Ako se evaluacija provodi u obliku posjeta, tim sastavlja izvješće o evaluaciji tijekom posjeta.

Tim preuzima punu odgovornost za sastavljanje izvješća o evaluaciji i osiguravanje njegova integriteta i kvalitete. U slučaju neslaganja, tim nastoji postići kompromis.

Komisija evaluiranoj državi članici dostavlja nacrt izvješća o evaluaciji koji sadrži nacrt preporuka u roku od četiri tjedna od završetka aktivnosti evaluacije. Evaluirana država članica podnosi svoje primjedbe na nacrt izvješća o evaluaciji u roku od dva tjedna od njegova primitka. Sastanak za izradu nacrta održava se na zahtjev evaluirane države članice najkasnije pet radnih dana od primitka primjedaba evaluirane države članice. Primjedbe evaluirane države članice uzimaju se u obzir u nacrtu izvješća o evaluaciji, kada je to relevantno.

2. U izvješću o evaluaciji analiziraju se kvalitativni, kvantitativni, operativni, administrativni i organizacijski aspekti te se navode nedostaci, područja u kojima su potrebna poboljšanja i najbolje prakse utvrđeni tijekom evaluacije.

3. Nalazi se mogu ocijeniti kao jedno od sljedećeg:

(a) najbolja praksa;

(b) potrebno poboljšanje;

(c) neusklađeno.

4. Komisija provedbenim aktom donosi izvješće o evaluaciji. Taj provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2. Izvješće o evaluaciji donosi se najkasnije četiri mjeseca nakon završetka aktivnosti evaluacije.

Izvješće o evaluaciji sadržava preporuke za korektivne mjere čiji je cilj uklanjanje nedostataka i određivanje područja u kojima su potrebna poboljšanja utvrđena tijekom evaluacije te se u njemu navode prioriteti za njihovu provedbu. U izvješću o evaluaciji mogu se odrediti razumni rokovi za provedbu preporuka utvrđeni u suradnji s dotičnom državom članicom. Ako se u okviru evaluacije utvrdi ozbiljan nedostatak, primjenjuju se posebne odredbe iz članka 22.

Komisija izvješće o evaluaciji dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije 14 dana nakon donošenja izvješća.

5. Ako evaluirana država članica u roku od deset radnih dana od sastanka za izradu nacrta znatno ospori sadržaj nacrta izvješća o evaluaciji ili prirodu nalaza, izvješće koje Komisija treba donijeti ograničeno je na nalaze i ne sadržava preporuke. U takvim slučajevima i ne dovodeći u pitanje članak 22. Komisija najkasnije četiri mjeseca nakon završetka aktivnosti evaluacije Vijeću podnosi zaseban prijedlog za donošenje preporuka provedbenom odlukom. U prijedlogu se mogu utvrditi razumni rokovi za provedbu preporuka utvrđeni u suradnji s državom članicom i navode se prioriteti za njihovu provedbu.

Vijeće donosi preporuke i dostavlja ih Europskom parlamentu i nacionalnim parlamentima.

Članak 21.

Daljnje mjere i praćenje

1. U roku od dva mjeseca nakon što Komisija donese izvješće o evaluaciji koje uključuje preporuke, na temelju članka 20. stavka 4., ili od donošenja preporuka Vijeća, na temelju članka 20. stavka 5., evaluirana država članica Komisiji i Vijeću podnosi akcijski plan za provedbu svih preporuka. Druge države članice pozvane su dati svoje primjedbe na akcijski plan.

2. Nakon savjetovanja s timom koji je proveo aktivnost evaluacije Komisija podnosi državi članici preispitivanje primjerenosti akcijskog plana u roku od mjesec dana od njegova podnošenja.

Ako Komisija ne smatra da je akcijski plan primjeren, evaluirana država članica podnosi revidirani akcijski plan u roku od mjesec dana od primitka preispitivanja. Komisija predstavlja preispitivanje akcijskog plana i Vijeću.

3. Evaluirana država članica izvješćuje Komisiju i Vijeće o provedbi svojeg akcijskog plana svakih šest mjeseci od datuma obavijesti o primitku preispitivanja akcijskog plana sve dok Komisija ne smatra da je akcijski plan u potpunosti proveden. Ovisno o prirodi nedostataka i stanju provedbe preporuka, Komisija, uz savjetovanje s evaluiranom državom članicom, može od evaluirane države članice tražiti različitu učestalost izvješćivanja.

Ako evaluirana država članica redovito ne izvješćuje o provedbi akcijskog plana, Komisija obavješćuje Vijeće i Europski parlament da evaluirana država članica ne ispunjava svoje obveze.

Komisija može provoditi posjete radi provjere kako bi pratila napredak provedbe akcijskog plana.

Ako Komisija smatra da je akcijski plan u potpunosti proveden, obavješćuje države članice o zaključenju akcijskog plana.

POGLAVLJE IV.

OZBILJAN NEDOSTATAK I POSEBNI OBLICI EVALUACIJE

Članak 22.

Posebne odredbe u slučaju ozbiljnog nedostatka utvrđenog u izvješću o evaluaciji

1. Nakon završetka aktivnosti evaluacije, vodeći stručnjak iz Komisije i vodeći stručnjak iz države članice u ime tima obavješćuju evaluiranu državu članicu u pisanom obliku da je utvrđen ozbiljan nedostatak. I Vijeće se bez odgode obavješćuje.

Evaluirana država članica odmah poduzima korektivne mjere uključujući, prema potrebi, mobiliziranje svih odgovarajućih operativnih i financijskih sredstava. Evaluirana država članica bez odgode obavješćuje Komisiju i druge države članice o korektivnim mjerama koje je odmah poduzela ili planira poduzeti. Komisija istodobno obavješćuje relevantna tijela, urede i agencije Unije iz članka 7. o ozbiljnom nedostatku kako bi možda mogli pružiti potporu evaluiranoj državi članici.

2. Izvješće o evaluaciji sastavljeno u skladu s člankom 20. stavcima 1., 2. i 3. uključuje kao prioritet nalaze na temelju kojih je utvrđen ozbiljan nedostatak. Naslov i zaključak izvješća o evaluaciji jasno naznačuju da postoji ozbiljan nedostatak ili više njih. Izvješću se prilaže nacrt preporuka, među ostalim o hitnim korektivnim mjerama. Komisija dostavlja nacrt izvješća o evaluaciji evaluiranoj državi članici u roku od dva tjedna od završetka aktivnosti evaluacije.

Evaluirana država članica podnosi svoje primjedbe na nacrt izvješća o evaluaciji u roku od deset radnih dana od njegova primitka. Sastanak za izradu nacrta održava se na zahtjev evaluirane države članice najkasnije pet radnih dana od primitka primjedaba evaluirane države članice.

3. Na temelju propisno opravdane krajnje žurnosti povezane s ozbiljnim nedostatkom Komisija donosi izvješće o evaluaciji provedbenim aktom koji se odmah primjenjuje u skladu s postupkom iz članka 30. stavka 3. najkasnije šest tjedana nakon završetka aktivnosti evaluacije. Komisija izvješće o evaluaciji dostavlja Europskom parlamentu.

4. S obzirom na nalaze tim sastavlja preporuke za korektivne mjere čiji je cilj uklanjanje ozbiljnog nedostatka utvrđenog u izvješću o evaluaciji.

U roku od šest tjedana od donošenja izvješća o evaluaciji Komisija Vijeću predstavlja izvješće o evaluaciji koje sadrži prijedlog preporuka za korektivne mjere čiji je cilj uklanjanje ozbiljnih nedostataka utvrđenih tijekom evaluacije i u kojem se navode prioriteti za njihovu provedbu.

Vijeće donosi preporuke u roku od mjesec dana od primitka prijedloga.

Vijeće preporuke dostavlja Europskom parlamentu i nacionalnim parlamentima.

Vijeće određuje razmjerne rokove za provedbu preporuka povezanih s ozbiljnim nedostatkom i određuje učestalost izvješća koje evaluirana država članica podnosi Komisiji i Vijeću o provedbi svojeg akcijskog plana.

5. Ako se tijekom posjeta utvrdi ozbiljan nedostatak koji se smatra ozbiljnom prijetnjom javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti unutar područja bez nadzora unutarnjih granica ili se on utvrdi na temelju rizika od sustavnog kršenja temeljnih prava, Komisija o tome odmah obavješćuje Europski parlament i Vijeće.

Vijeće hitno raspravlja o tom pitanju i nastoji, na temelju prijedloga Komisije, provedbenim aktom, u roku od dva tjedna od primitka prijedloga, donijeti preporuke kojima se utvrđuju odgovarajuće mjere za uklanjanje ili ograničavanje utjecaja ozbiljnog nedostatka na javni poredak ili unutarnju sigurnost unutar područja bez nadzora unutarnjih granica ili sustavnog kršenja temeljnih prava. Odlukom Vijeća o utvrđivanju preporuka ne dovode se u pitanje članak 29. Uredbe (EU) 2016/399 i članak 42. stavak 1. Uredbe(EU) 2019/1896.

Vijeće preporuke dostavlja Europskom parlamentu.

6. Evaluirana država članica Komisiji i Vijeću podnosi svoj akcijski plan u roku od mjesec dana od donošenja preporuka. Druge države članice pozvane su dati svoje primjedbe na akcijski plan. Komisija akcijski plan dostavlja Europskom parlamentu.

Nakon savjetovanja s timom koji je proveo aktivnost evaluacije Komisija u roku od dva tjedna od podnošenja akcijskog plana evaluiranoj državi članici dostavlja preispitivanje njegove primjerenosti. Ako Komisija ne smatra da je akcijski plan primjeren, evaluirana država članica u roku od dva tjedna od primitka preispitivanja podnosi revidirani akcijski plan.

Komisija preispitivanje akcijskog plana predstavlja Vijeću i dostavlja Europskom parlamentu.

Evaluirana država članica izvješćuje Komisiju i Vijeće o provedbi svojeg akcijskog plana sve do trenutka u kojem je, prema mišljenju Komisije, akcijski plan u potpunosti proveden.

7. Kako bi provjerila napredak u provedbi preporuka povezanih s ozbiljnim nedostatkom, Komisija organizira ponovni posjet koji se mora provesti najkasnije godinu dana od datuma aktivnosti evaluacije.

Tim sastavlja izvješće o ponovnom posjetu u skladu s člankom 20. stavkom 1. u kojem ocjenjuje napredak u provedbi preporuka Vijeća i zaključuje je li ozbiljan nedostatak uklonjen.

Komisija provedbenim aktom donosi izvješće o ponovnom posjetu. Taj provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2. Komisija izvješće o ponovnom posjetu podnosi Vijeću.

8. Vijeće može izraziti svoje stajalište o izvješću o ponovnom posjetu i, prema potrebi, pozvati Komisiju da podnese prijedlog preporuka za korektivne mjere čiji je cilj uklanjanje trajnog ozbiljnog nedostatka utvrđenog u izvješću o ponovnom posjetu. U takvim se slučajevima primjenjuju stavci 6. i 7.

9. Ako Komisija smatra da se akcijski plan može zaključiti, Komisija organizira posjet radi provjere i obavješćuje Vijeće o njegovu ishodu. Komisija obavješćuje i Europski parlament da se akcijski plan može zaključiti.

Vijeće na temelju prijedloga Komisije, uzimajući pritom u obzir ishod posjeta radi provjere, donosi provedbenu odluku kojom se odobrava zaključenje akcijskog plana.

Članak 23.

Posebne odredbe za prve evaluacije

1. S obzirom na nalaze, uz izvješće nakon prve evaluacije sastavljeno u skladu s člankom 20. stavcima od 1. do 4. prilaže se nacrt preporuka za korektivne mjere.

Komisija najkasnije četiri mjeseca nakon završetka aktivnosti evaluacije podnosi prijedlog Vijeću za donošenje dotičnih preporuka.

2. Vijeće donosi preporuke. Ono može odrediti rokove za provedbu posebnih preporuka.

Vijeće preporuke dostavlja Europskom parlamentu i nacionalnim parlamentima.

3. Evaluirana država članica Komisiji i Vijeću podnosi akcijski plan za provedbu svih preporuka.

Nakon savjetovanja s timom koji je proveo aktivnost evaluacije Komisija podnosi evaluiranoj državi članici preispitivanje primjerenost akcijskog plana u roku od mjesec dana od njegova podnošenja.

Ako Komisija ne smatra da je akcijski plan primjeren, evaluirana država članica podnosi revidirani akcijski plan.

Evaluirana država članica izvješćuje Komisiju i Vijeće o provedbi akcijskog plana svakih šest mjeseci od datuma obavijesti o primitku preispitivanja.

4. Ako je u izvješću o evaluaciji zaključeno da evaluirana država članica ne ispunjava uvjete nužne za primjenu schengenske pravne stečevine, Komisija organizira jedan ponovni posjet ili više njih.

Tim sastavlja izvješće o ponovnom posjetu u skladu s člankom 20. stavcima od 1. do 4. u kojem ocjenjuje napredak u provedbi preporuka Vijeća.

Komisija, provedbenim aktom, donosi izvješće o ponovnom posjetu. Taj provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2. Komisija izvješće o ponovnom posjetu i prijedlog preporuka Vijeća, prema potrebi, podnosi Vijeću na donošenje provedbenom odlukom.

5. Pri razmatranju toga da se akcijski plan može zaključiti Komisija organizira posjet radi provjere prije zaključenja akcijskog plana.

Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o ishodu posjeta radi provjere. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće da se akcijski plan može zaključiti.

Vijeće na temelju prijedloga Komisije i uzimajući u obzir ishod posjeta radi provjere donosi provedbenu odluku kojom se odobrava zaključenje akcijskog plana.

6. Države članice za koje je donesena odluka Vijeća u kojoj se navodi da se odredbe schengenske pravne stečevine trebaju primjenjivati u potpunosti evaluiraju se u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (a) najkasnije godinu dana nakon datuma potpune primjene schengenske pravne stečevine u toj državi članici. Godišnji program evaluacije u tu se svrhu ažurira.

Članak 24.

Posebna odredba za tematske evaluacije

Članak 23. stavci 1., 2. i 3. primjenjuju se na tematske evaluacije.

Ako se u okviru tematske evaluacije utvrdi ozbiljan nedostatak, primjenjuje se članak 22.

POGLAVLJE V.

UPRAVLJANJE SCHENGENSKIM PODRUČJEM I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

Izvješćivanje Europskom parlamentu i Vijeću

Komisija Europskom parlamentu i Vijeću svake godine podnosi sveobuhvatno izvješće o evaluacijama provedenima na temelju ove Uredbe tijekom prethodne godine. To izvješće se objavljuje.

Izvješće iz prvog stavka uključuje informacije o evaluacijama provedenima tijekom prethodne godine, funkcioniranju skupine stručnjaka, uključujući dostupnost stručnjaka iz država članica, zaključcima donesenima na temelju tih evaluacija i trenutačnom stanju u vezi s korektivnim mjerama koje poduzimaju države članice. U tom se izvješću na temelju rezultata aktivnosti evaluacije i praćenja provedenih na temelju ove Uredbe utvrđuju zajednička pitanja, najbolje prakse i inovativna rješenja kako bi se poboljšala provedba schengenske pravne stečevine. U izvješću se uzimaju u obzir sinergije s drugim alatima i mehanizmima praćenja kako bi se povećala svijest o funkcioniranju područja bez nadzora unutarnjih granica.

Komisija izvješće iz prvog stavka bez odgode dostavlja nacionalnim parlamentima. Vijeće raspravlja o izvješću, uzimajući pritom u obzir doprinos evaluacija funkcioniranju područja bez nadzora unutarnjih granica.

Komisija najmanje dvaput godišnje obavješćuje Europski parlament i Vijeće o trenutačnom stanju u vezi s provedbom akcijskih planova koje su sastavile države članice. Komisija posebice pruža informacije o svojim preispitivanjima primjerenosti akcijskih planova i o ishodu ponovnih posjeta i posjeta radi provjere kao i o svojim očitovanjima kada smatra da postoji znatan nedostatak u napretku u provedbi akcijskog plana.

Članak 26.

Vodič za evaluaciju schengenske pravne stečevine

Komisija, u bliskoj suradnji s državama članicama, utvrđuje i, ako je to potrebno, ažurira smjernice, posebice o:

(a) odgovornostima u pogledu osposobljavanja stručnjaka, predstavnika Komisije i promatrača;

(b) pripremnim aktivnostima za evaluacije;

(c) provedbi posjeta, uključujući nenajavljene posjete;

(d) provedbi aktivnosti evaluacije i praćenja, uključujući uz pomoć upitnika ili, iznimno, drugih metoda na daljinu;

(e) postupku sastavljanja i uključivanja dokumenata i digitalnih materijala u izvješća o evaluaciji;

(f) daljnjem postupku, posebno u pogledu ponovnih posjeta i posjeta radi provjere;

(g) sinergijama s drugim aktivnostima evaluacije i praćenja;

(h) logistici i financijskim pitanjima povezanima s organizacijom aktivnosti evaluacije i praćenja;

i. provjeri aktivnosti tijela, ureda i agencija Unije u mjeri u kojoj oni u ime država članica obavljaju funkcije radi pružanja pomoći u operativnoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine.

Članak 27.

Preispitivanje

Komisija preispituje primjenu ove Uredbe i podnosi izvješće Vijeću u roku od šest mjeseci od donošenja svih izvješća o evaluaciji u vezi s evaluacijama obuhvaćenim prvim višegodišnjim programom evaluacije donesenim u skladu s ovom Uredbom. To preispitivanje obuhvaća sve elemente ove Uredbe, uključujući funkcioniranje postupaka za donošenje akata u okviru mehanizma evaluacije. Komisija izvješće bez odgode dostavlja Europskom parlamentu.

Članak 28.

Osjetljive informacije

1. Članovi tima, promatrači i stručnjaci pripravnici sa svim informacijama koje dobiju tijekom izvršavanja svojih zadaća postupaju kao s povjerljivim informacijama.

2. Izvješća imaju status tajnosti „osjetljiv neklasificiran" u skladu s Odlukom (EU, Euratom) 2015/443. Nose oznaku „RESTREINT UE/EU RESTRICTED" u smislu Odluke (EU, Euratom) 2015/444, ako se takav stupanj tajnosti zahtijeva na temelju članka 5. stavka 3. te Odluke ili nakon obrazloženog zahtjeva evaluirane države članice.

Komisija nakon savjetovanja s dotičnom državom članicom odlučuje koji se dio izvješća o evaluaciji smije objaviti.

3. Slanje klasificiranih podataka i dokumenata i postupanje s njima za potrebe ove Uredbe odvija se u skladu s primjenjivim sigurnosnim pravilima. Tim se pravilima ne sprečava da se informacije stave na raspolaganje Europskom parlamentu i relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije iz članka 7.

Članak 29.

Uvjeti sudjelovanja Irske

1. Stručnjaci iz Irske sudjeluju samo u evaluaciji onog dijela schengenske pravne stečevine u kojem je Irska ovlaštena sudjelovati.

2. Evaluacije obuhvaćaju samo učinkovitu i djelotvornu primjenu, od strane Irske, dijela schengenske pravne stečevine u kojem je ona ovlaštena sudjelovati.

3. Irska sudjeluje samo u donošenju preporuka Vijeća u vezi s dijelom schengenske pravne stečevine u kojem je ona ovlaštena sudjelovati.

Članak 30.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako odbor ne da mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

Članak 31.

Prijelazne odredbe

1. Prvi višegodišnji program evaluacije i prvi godišnji program evaluacije na temelju ove Uredbe uspostavljaju se do 1. prosinca 2022., a počinju 1. veljače 2023..

U prvom višegodišnjem programu evaluacije na temelju ove Uredbe uzimaju se u obzir evaluacije koje su već provedene u okviru drugog višegodišnjeg programa donesenog na temelju Uredbe (EU) br. 1053/2013 te se on izrađuje kao nastavak tog programa.

2. Standardni upitnik donesen na temelju Uredbe (EU) br. 1053/2013 upotrebljava se dok se ne izradi standardni upitnik predviđen člankom 14. ove Uredbe.

3. Za evaluacije provedene prije 1. veljače 2023., donošenje izvješća o evaluaciji i preporuka provodi se u skladu s Uredbom (EU) br. 1053/2013. Daljnje mjere i aktivnosti praćenja takvih evaluacija, počevši od podnošenja akcijskih planova, provode se u skladu s ovom Uredbom.

Članak 32.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 1053/2013 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. listopada 2022. uz iznimku odredaba o donošenju izvješća o evaluaciji i preporuka koje se primjenjuju do donošenja izvješća o evaluaciji i preporuka iz članka 31. stavka 3. ove Uredbe.

Upućivanja na uredbu stavljenu izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga.

Članak 33.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. listopada 2022.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Luxembourgu 9. lipnja 2022.

Za Vijeće
Predsjednik
É. DUPOND-MORETTI

PRILOG

Korelacijska tablica

Uredba (EU) br. 1053/2013	Ova Uredba
Članak 1. stavak 1. i 2.	Članak 1. stavak 1. i 2.
Članak 1. stavak 3.	Članak 15. stavak 2.
Članak 2.	Članak 2.
Članak 3.	Članak 3.
-	Članak 4.
-	Članak 5.
Članak 4. stavak 1.	Članak 1. stavak 3.
Članak 4. stavak 2. i 3.	Članak 6.
Članak 8.	Članak 7.
Članak 7.	Članak 8.
-	Članak 9.
-	Članak 10.
-	Članak 11.
Članak 5.	Članak 12.
Članak 6.	Članak 13.
Članak 9.	Članak 14.
Članak 12.	Članak 15. stavak 1.
Članak 12.	Članak 16.
-	Članak 17.
Članci 10. i 11.	Članak 18.
Članak 13.	Članak 19.
Članci 14. i 15.	Članak 20.
Članak 16.	Članak 21.
-	Članak 22.
-	Članak 23.
-	Članak 24.
Članak 20.	Članak 25.
-	Članak 26.
Članak 22.	Članak 27.
Članak 19.	-
Članak 17.	Članak 28.
Članak 18.	Članak 29.
Članak 21.	Članak 30.
Članak 23.	Članak 31.
Članak 23.	Članak 32.
Članak 24.	Članak 33.